

A Debreceni Ítéltábla a felperesi képviselő neve (címe, ügyintéző: dr. Tóth Zsuzsa jogtanácsos) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Kandi Erzsébet ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) I. r., alperes neve (címe) II. r., a Dr. Dósa Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Dósa István ügyvéd) által képviselt alperes neve (címe, levelezési cím: ...) IV. r. alperesek ellen szerződések hatálytalanságának a megállapítása és jogkövetkezményének az alkalmazása iránt indított perben a Debreceni Törvényszék 2019. május 14. napján kelt 10.G.40.077/2017/85. számú ítélete ellen a felperes 86. sorszámú fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban, az alulírott napon meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, megállapítja, hogy az I. és II. r. alperesek között 2014. október 17-én létrejött üzletrészen fennálló tulajdonjogot elismerő okirat részben, 3 700 000 (Hárommillió-hétszázezer) Ft erejéig fedezetelvonó jellegű, és ebben a részében a felperes irányában hatálytalan.

Kötelezi a II. r. alperest, hogy 3 700 000 (Hárommillió-hétszázezer) Ft összeg erejéig álljon helyt a felperesnek az I. r. alperessel szembeni 421 178 381 (Négyszázhuszonegymillió-százhetvennyolcezer-háromszáznyolcvanegy) Ft összegű követelésének a fedezeteként.

Kötelezi az I. és II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen, felhívásra fizessenek meg az államnak 42 000 (Negyvenkétezer) Ft feljegyzett kereseti eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen, felhívásra fizessenek meg az államnak 70 000 (Hetvenezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, a feljegyzett eljárási illeték ezt meghaladó része az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I. és II. r. alpereseknek, mint együttes jogosultaknak 300 000 (Háromszázezer) Ft, a IV. r. alperesnek pedig ugyanezen teljesítési határidőben 250 000 (Kétszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasító és a felperest az I. és II. r. alperesek javára egyetemlegesen 1 000 000 Ft, a IV. r. alperes javára pedig 814 000 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező ítéletében az alábbi tényállást állapította meg:

Az I. és II. r. alperesek 1970. május 30. napján kötöttek házasságot, amelynek a felbontására nem került sor. A felek házassági vagyoni jogi szerződést nem kötöttek.

Az I. és II. r. alperesek életközössége 2004. év végével megszakadt, az I. r. alperes külön háztartásban élt 2012-ig, 2012. és 2015. év között a felek helyreállították a házassági életközösségüket, amely 2015. évben ismételten megszakadt.

Az I. r. alperes 1987. január 1. napja óta egyéni vállalkozóként végez tevékenységet. 2004. december 31. napján az I. r. alperes, mint egyéni vállalkozó vagyonaként 123 938 000 Ft értékű befektetett eszköz volt kimutatva.

Az I. r. alperes a 2005. május 9. napján kelt létesítő okirattal 2005. december 6. napjától létrehozta a B. Egyéni Céget (Cg...). Az egyéni cég 2006. szeptember 7. napján átalakult B. Kft.-vé (Cg..., a továbbiakban: B. Kft.), amelynek a jegyzett tőkéje 20 000 000 Ft volt. A Kft. létesítésekor annak egyedüli tagja az I. r. alperes volt, induló vagyonként 196 300 000 Ft befektetett eszköz volt figyelembe vehető.

Az I. r. alperes, valamint az I. és II. r. alperesek gyermeke, ifj. B.S. 2002. február 7-i hatállyal létrehozták a BB. Korlátolt Felelősségű Társaságot (Cg..., továbbiakban: BB. 2002 Kft.). A kft.-ben az I. r. alperes 30 000 000 Ft névértékű, ifj. B.S. 5 000 000 Ft névértékű üzletrésszel rendelkezett.

A BB. Kft. a 2012. június 15. napján kelt egyesülési megállapodás szerint 2012. szeptember 28-i hatállyal beolvadt a jogutód B. Kft.-be. Ezt követően a jogutód cégben az I. r. alperes 50 000 000 Ft, ifj. B.S. pedig 5 000 000 Ft névértékű üzletrésszel rendelkezett.

A felperes az I. r. alperest illetően ellenőrzést folytatott le a 2008-2010. évekre vonatkozóan személyi jövedelemadó és százalékos egészségügyi hozzájárulás, valamint 2008. és 2009. évekre vonatkozóan magánszemélyek különadója adónemekben a bevallások utólagos vizsgálatára irányulóan. A 2014. szeptember 9-én kelt jegyzőkönyv a vizsgálat eredményeként különböző adónemekben a késedelmi pótlék alapjaként figyelembe vehető adóhiányt összesen 214 472 389 Ft-ban rögzítette. A jegyzőkönyvet az I. r. alperesnek 2014. szeptember 10., a meghatalmazottjának 2014. szeptember 11. napján kézbesítették.

A 2014. november 21. napján kelt jegyzőkönyv ugyanilyen összegű adóhiány megállapítását tartalmazza, ezt a jegyzőkönyvet az I. r. alperes képviselőjének 2014. november 24. napján kézbesítették.

A felperes a 2015. január 21. napján kelt ... számú határozatával az I. r. alperes terhére személyi jövedelem adónemben 2009. évre 105 910 770 Ft, 2010. évre 30 613 920 Ft, a százalékos egészségügyi hozzájárulás adónemben 2009. évre 32 361 624 Ft, 2010. évre 20 533 500 Ft, magánszemélyek különadója adónemben 2009. évre 11 556 023 Ft adóhiányt állapított meg, amelyhez kapcsolódóan 150 739 377 Ft adóbírságot és 69 173 638 Ft késedelmi pótlékot írt elő. Az I. r. alperes fizetési kötelezettségét a 2015. június 9-én kelt másodfokú határozat is fenntartotta, amelyet 2015. június 11. napján kézbesítettek.

Az I. r. alperessel szemben 2015. február 10. napja óta végrehajtás van folyamatban. 2016. májusa óta történik a nyugdíja terhére letiltás, ennek eredményeként 2016. évben havi 29 605,45 Ft, 2017. évben havi 30 122 Ft, 2018. évben havi 31 274 Ft, 2019. évben havi 32 119 Ft összeg végrehajtására került sor. Ezen túlmenően 2019. április 9-én az I. r. alperes 15 969 772 Ft befizetést is teljesített, így 2019. május 14-én az I. r. alperes tartozásának az összege 403 796 464 Ft.

Az I. és II. r. alperesek a 2014. október 17. napján kelt okiratban rögzítették azt, hogy az I. r. alperes tulajdonát képezi a B. Kft. 50 000 000 Ft névértékű üzletrésze. Rögzítették azt is, hogy ez az

üzletrész részét képezi a házastársi vagyonszösségnek, és egyenlő arányban illeti meg őket. Az okirat tartalmazza az üzletrészen fennálló közös tulajdon megszüntetésére vonatkozó megállapodásukat, amelyek alapján az I. r. alperes 25 000 000 Ft névértékű üzletrészre nézve elismerte a II. r. alperes tulajdonjogának a fennállását és hozzájárult ahhoz, hogy a II. r. alperes tulajdonjoga a cégnyilvántartásba bejegyzésre kerüljön.

Ebben az időben az I. r. alperes tulajdonában állt a ...-i .../418. helyrajzi számú, T. u. 140. szám alatti ingatlan 1/2-ed tulajdoni hányada 30 000 000 Ft értékben, a ...-i ... helyrajzi számú, M. u. 131. szám alatti ingatlan 1/2-ed tulajdoni hányada 10-12 000 000 Ft értékben és a ...-i ... helyrajzi számú, A. u. 2. szám alatti ingatlan 1/2-ed tulajdoni hányada 2 500 000 Ft értékben.

Az I. r. alperes, mint eladó 2014. december 1. napján üzletrész adásvételi szerződést kötött a M. Kft.-vel, mint vevővel az tulajdonában álló, a B. H... Kft.-ben meglévő 25 000 000 Ft névértékű üzletrészre vonatkozóan.

2016. december 16-án a M. Kft. mint eladó adásvételi szerződést kötött a B. Kft.-ben meglévő 25 000 000 Ft névértékű üzletrésze vonatkozásában az I. és II. r. alperesek gyermekeivel, B.S.-ral és H.A.T.-vel, mint vevőkkel.

2017. június 22-én mind a két üzletrész adásvételi szerződést felbontották.

2011. február 14-én a IV. r. alperes, mint hitelező kölcsönszerződést kötött az I. r. alperessel, mint adóssal, amely alapján a IV. r. alperes 120 000 eurót bocsátott az I. r. alperes rendelkezésére. A kölcsön összegét, valamint évi 5% mértékű kamatát az adós 2017. január 31 napjáig volt köteles visszafizetni.

Az I. és IV. r. alperesek a 2017. február 22-én kelt okiratban rögzítették, hogy addig a napig az I. r. alperes összes tartozása 160 811 euró, és az I. r. alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy ezt az összeget 2017. április 30. napjáig megfizeti.

A IV. r. alperes 2017. május 24-én felhívta az I. r. alperest, hogy nyilatkozzon, mikor kerül sor a kölcsön visszafizetésére, illetve a fedezetre milyen garanciát tud nyújtani.

A IV. r. alperes 2017. augusztus 1-én az I. r. alperessel szemben 120 000 euró tőke és annak kamata megfizetése iránt fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet szerkesztett. A kérelmet 2017. augusztus 7-én terjesztette elő.

Az I. és II. r. alperesek, mint eladók, valamint a IV. r. alperes, mint vevő 2017. augusztus 3-án adásvételi szerződést kötöttek, amellyel az I. és II. r. alperesek átruházták a B. Kft.-ben meglévő üzletrészüik tulajdonjogát IV. r. alperesre. Az erre alapított változásbejegyzési iránti kérelmet a Debreceni Törvényszék Cégbírósága hiánypótlási eljárás lefolytatása nélkül elutasította.

Az I. és II. r. alperesek, mint eladók, valamint a IV. r. alperes, mint vevő 2017. augusztus 15. napján ismételten adásvételi szerződést kötöttek az I. és II. r. alpereseknek a B. Kft.-ben meglévő üzletrészüik tulajdonjoga átruházására. Az üzletrész adásvételi szerződésben rögzítették azt, hogy az I. r. alperes, mint adós és a IV. r. alperes, mint hitelező között 2011. február 11-én kölcsönszerződés jött létre, IV. r. alperes pedig elfogadja az üzletrészek átruházását a kölcsön visszafizetéseként. A cégbíróság a tagváltozást a cégjegyzéken átvezette.

Az I. r. alperes tulajdonában ekkor már csak a ...-i ... helyrajzi számú, A. u. 2. szám alatti ingatlan 1/2-ed tulajdoni hányada állt, amelynek értéke 2 500 000 Ft-ban volt meghatározható.

A felperes a pontosított keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az I. r. és II. r. alperesek között 2014. október 17. napján létrejött, az üzletrészen fennálló tulajdonjogot elismerő okirat fedezetelvonó jellegű, ezért a felperes irányában hatálytalan. Ennek jogkövetkezményeként kérte a II. r. alperes helytállásra kötelezését 65 000 000 Ft összeg erejéig a felperesnek az I. r. alperessel szemben fennálló 421 178 381 Ft összegű követelésének fedezeteként.

Kérte továbbá annak a megállapítását, hogy az I. és II. r. alperesek, mint eladók, valamint a IV. r. alperes, mint vevő között létrejött üzletrész átruházási szerződés fedezetelvonó jellegű, ezért a felperes irányában hatálytalan.

Kérte a IV. r. alperest annak a tūrésére kötelezni, hogy a felperesnek az I. r. alperessel szemben fennálló 421 178 381 Ft összegű követelése erejéig az üzletrészre végrehajtást vezessen és az igényét abból kielégítse.

A felperes érvelése szerint az I. és II. r. alperesek között 2014. október 17. napján létrejött megállapodás célja kizárólag az volt, hogy elvonja az I. r. alperesnek a végrehajtás fedezetét jelentő vagyonát. Álláspontja szerint az ügyletre alkalmazandó vélelem szerint a felek rosszhiszemősége is megállapítható.

A IV. r. alperes részére történt üzletrész átruházással összefüggésben azzal érvelt, hogy bár az ügylet alapjaként a felek az I. és IV. r. alperes közötti kölcsönszerződésre hivatkoztak, azonban nem állapítható meg egyértelműen, hogy abban a szerződésben a IV. r. alperes vett részt hitelezőként. Nem tartotta igazoltnak azt sem, hogy valódi pénzmozgás zajlott le, mivel a kölcsönadott pénz rendelkezésre állása, eredete nem igazolt kellőképpen. Utalt arra, hogy az ügylet létrejött a IV. r. alperes könyvelésével sem támasztható alá.

A 2017. augusztus 3. napján megkötött üzletrész adásvételi szerződéssel összefüggésben rámutatott arra, hogy a IV. r. alperes az átruházást követően terjesztette elő a fizetési meghagyást kibocsátása iránti kérelmét.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az I. és II. r. alperesek kifogásolták az adóügyi eljáráshoz kapcsolódó körülményeket, és arra hivatkoztak, hogy idő előtti a hatálytalanság megállapítása iránti kereset. Vitatták, hogy a rosszhiszemőség fennáll az oldalukon, illetve, hogy a 2014. évi megállapodásnak fedezetelvonó jellege volt. Előadták, hogy az I. r. alperes fizetési kötelezettségét megalapozó adóhatósági határozat 2015. évben kelt, a felperesi igény esedékességét 2010., 2011. és 2015. évben lehet megállapítani, amikor az I. r. alperes még jelentős vagyonelemekkel rendelkezett.

Arra hivatkoztak, hogy a vagyonközösség nem került megszüntetésre, csupán a II. r. alperes jogszabály erejénél fogva keletkezett tulajdonjogának az elismerése történt meg. Kifogásolták, hogy a felperes nem jelölte meg az üzletrész értékét, a felperes által utóbb közölt 130 000 000 Ft értékmeghatározást pedig vitatták.

A IV. r. felperes joghatósági és illetékességi kifogást támasztott, arra hivatkozott, az I. r. alperes adófizetési kötelezettségéről nem volt tudomása, ezért az üzletrész megszerzése nem volt fedezetelvonó jellegű. Állította, hogy a korábbi kölcsönügylet törlesztéseként gazdaságos befektetésnek minősült az üzletrész megszerzése.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak találta.

A perbeli tényállást a becsatolt okiratok tartalma, az érintett felek nyilatkozatai, valamint a meghallgatott tanúk vallomása alapján állapította meg. Megjegyezte, hogy a felperes hatósági eljárásának jogszerűsége a jelen eljárás keretei között nem vizsgálható, így nem értékelte az ezzel összefüggésben előadott alperesi kifogást sem.

Az elsőfokú bíróság a peres felek egybehangzó nyilatkozata alapján rögzítette azt, hogy az I. r. alperes 2014. októberében és 2017. augusztusában milyen értékű, a felperesi követelés kielégítéséhez felhasználható vagyonnal rendelkezett.

A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 54. § (2) bekezdése szerint megállapította a magyar bíróság joghatóságát, és azt, hogy a IV. r. alperessel szemben is helye volt

az eljárás lefolytatásának. A bíróság illetékességét az I. és II. r. alperesek vonatkozásában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 29. § (1) bekezdése, a IV. r. alperes vonatkozásában pedig az 1952. évi Pp. 40. § (3) bekezdése alapján állapította meg.

Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az I. r. és IV. r. alperes között létrejött-e az állított kölcsönügylet. Ennek során figyelemmel volt arra, hogy a kölcsönszerződést okiratba foglalták, és bár az elkészült okirat ellentmondásosan tünteti fel a hitelező személyét, az I. és IV. r. alperesek nyilatkozatai, valamint az okirat szerkesztésében közreműködő ügyvéd tanúvallomása alapján megállapította azt, hogy szerződő félnek az I. r. és IV. r. alperest kell tekinteni.

A IV. r. alperes nyilatkozata szerint egy korábbi kereskedelmi ügyletből származó bevétel biztosította a kölcsönösszeg fedezetét. Ennek az ügyletnek a valóságát az azzal kapcsolatos okiratok becsatolásával kívánta igazolni. Az elsőfokú bíróság indokoltnak tartotta volna azt, hogy a IV. r. alperes könyvelésében is megjelenjen a kölcsönadott összeg, mint követelés. A IV. r. alperes azonban úgy nyilatkozott, hogy nem köteles könyvelés vezetésére a reá vonatkozó, az ...-i D. szövetségi tagállam Delaware Code elnevezésű jogszabály 8. címének 501. §-ában foglaltak szerint. Az elsőfokú bíróság azonban megállapította, hogy az e jogszabályban szabályozott franchise tax elnevezésű fizetési kötelezettség mindösszesen annak az ellenértéke, hogy a IV. r. alperes a nevezett szövetségi tagállamban nyilvántartott gazdasági társaság.

A IV. r. alperes által hivatkozott jogszabály 220. §-ának b) pontja azonban a részvényeseknek a cég könyvelésébe, irataiba való betekintési jogát szabályozza, ebből pedig az következik, hogy Delaware Code 8. címe alapján működő gazdasági társaságok is kötelesek könyvelés vezetésére, mivel ennek hiányában nem lenne lehetőség a jogszabályban szabályozott jogosultságok gyakorlására.

Mindezekből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a IV. r. alperesnek is vezetnie kellene a könyvelését, és abban követelésként szerepeltetnie kellett volna az I. r. alperes részére nyújtott kölcsönt. Az elsőfokú bíróság azonban a kölcsönszerződést szerkesztő ügyvéd és az I. r. alperes romániai üzleti tevékenységét segítő dr. M.A. tanúkat kihallgatta. Az okiratszerkesztő ügyvéd a szerződéskötés körülményeiről a felekkel egybehangzóan nyilatkozott, dr. M.A. pedig megerősítette azt, hogy az I. r. alperes egy nem ...-ban honos cégtől jutott kölcsönhöz.

Az I. r. alperes a kölcsönként rendelkezésére bocsátott összeg felhasználásával kapcsolatban okiratokat csatolt, így megállapítható az, hogy az I. r. alperes állítása szerinti összeg a rendelkezésére állt. Ha ezt az összeget nem a IV. r. alperestől kapta, akkor egy más személynek kellett nyújtania, akinek azonban igénye állna fel az I. r. alperessel szemben a kölcsönösszeg visszafizetésére. Ilyen igény érvényesítésével kapcsolatos adat azonban a perben nem merült fel, és mivel a IV. r. alperes igényérvényesítésére sor került, az igény kielégítésére az I. r. alperes intézkedéseket is tett, mindezek az állított kölcsönügylet tényleges megtörténtét támasztják alá.

Az elsőfokú bíróság a perbeli adatok alapján ezért megállapította, hogy az I. és IV. r. alperesek között létrejött az okiratba foglalt tartalom szerinti kölcsönszerződés.

Az elsőfokú bíróság a keresettel támadott, 2014. október 17-én létrejött megállapodásra, illetve a 2017. augusztus 15-én megkötött üzletrész-átruházási szerződésre a Ptké. 23. és 50. §-ai szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezéseit alkalmazta, és elsődlegesen ezen ügyletek tekintetében a fedezet elvonásának a lehetőségét vizsgálta.

Arra tekintettel, hogy a bírói gyakorlat szerint az adófizetési kötelezettség a törvényben meghatározott időpont elmulasztásával az igény állapotába kerül, ezért a felperesnek az I. r. alperessel szembeni követelése keletkezésének időpontja nem a fizetési kötelezettséget meghatározó első-, illetve a másodfokú határozat keltéhez, illetve annak kézbesítéséhez kötődik.

Az I. r. alperes terhére 2009. és 2010. évekre kiterjedően történt adóhiány, adóbírság és késedelmi pótlék megállapítása, amelyeknek a fizetése 2010. és 2011. évben lett volna esedékes. A felperesnek ezért a perrel érintett követelése 2012. évtől már feltétlenül igénynek minősül, vagyis az I. r.

alperesnek a felperes felé teljesítendő fizetési kötelezettsége és a sérelmezett ügyletek vonatkozásában fennáll a fedezetelvonás elvi lehetősége.

Megjegyezte, hogy mivel az adóhatóság 2014. szeptember 9-én kelt jegyzőkönyvét az I. r. alperes 2014. szeptember 10-én átvette, és az már tartalmazta a később, határozattal az I. r. alperes terhére megállapított fizetési kötelezettséget, ezért az I. r. alperes 2014. szeptember 10-én már tudhatta azt, hogy milyen tartalmú marasztaló adóhatósági határozat meghozatalával számolhat.

Az elsőfokú bíróság megvizsgálta azt is, hogy a kötelezett egyéb vagyona nyújtott-e fedezetet a jogosult követelésére. Megállapította, hogy 2014. évben a felperes követelése 420 898 852 Ft összegű volt, az I. r. alperes ekkor 44 500 000 Ft értékű vagyonnal rendelkezett. 2017. év végén a felperes követelése 420 300 228 Ft volt, míg az I. r. alperesnek ekkor 2 500 000 Ft értékű vagyona volt.

A felperes által kezdeményezett végrehajtás eredményessége korlátozottnak minősíthető, mivel a 2015. február óta folyamatban lévő végrehajtás több mint 50 hónap időtartama alatt a felperesi követelés 5%-a sem térült meg. Változatlan körülmények mellett tehát a felperes belátható időn belül nem jut hozzá a jogerős határozatban rögzített követeléséhez.

Az I. r. alperes vagyoni helyzetéből és a végrehajtás csekély hatásfokából ezért az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az I. r. alperes nem rendelkezik a felperes követelésének a kielégítésére alkalmas fedezettel, ezért a perbeli szerződések alkalmasak voltak a fedezetelvonásra.

Ezt követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a szerzőként megjelenő II. és IV. r. alperesek részéről történt-e ingyenes szerzés, vagy a rosszhiszeműség fennállt-e.

Az I. és II. r. alperes közötti ügylet esetében a formai értelemben megvalósult vagyonmegosztás vagyon elmozdulást eredményezett a II. r. alperes javára. Azt, hogy ez ténylegesen jelentett-e szerzést a II. r. alperes oldalán, az I. és II. r. alperesek házassági vagyoni viszonyainak a vizsgálatával lehetett eldönteni.

Az I. és II. r. alperesek házassági életközösségének 2004. év végi megszakadása, a B. Kft., majd BB. Kft. létesülése és azok egyesülése a Ptk. hatálybalépése előtt történtek, ezért a Ptké. 23. §-a szerint az I. és II. r. alperesek házassági vagyoni viszonyait a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.) rendelkezései alapján kellett megítélni.

A Csjt. 27. § (1) bekezdése szerint a házastársak osztatlan közös tulajdona mindaz, amit a házassági életközösség ideje alatt akár együttesen, akár külön-külön szereztek, kivéve azt, amelyik valamelyik házastárs különvagyonához tartozik.

Az I. és II. r. alperesek életközössége 2004. év végéig fennállt, ezért az I. r. alperes egyéni vállalkozói működése során történt szerzése a házastársi vagyoni közösség részét képezi csakúgy, mint az I. r. alperesnek a BB. Kft.-ben meglévő üzletrésze. Ennek megfelelően a BB. Kft.-nek az I. r. alperes tulajdonában álló 30 000 000 Ft értékű üzletrészből 15 000 000 Ft-nyi üzletrész II. r. alperest illeti meg.

Az I. r. alperes egyéni cége olyan időben alakult át a B. Kft.-vé, amikor nem állt fenn az I. és II. r. alperesek házassági életközössége. A különélés több mint 7 évig tartott, ezért ennek az időszaknak a vagyoni történéseire nem alkalmazhatóak a házastársi vagyoni közösségre irányadó rendelkezések. Az életközösség megszakadásának időpontjától tehát a B. Kft. létesítése, az egyéni cég keretében bekövetkezett vagyongyarapodás nem képezte részét a házastársi vagyoni közösségnek.

Annak a meghatározásához, hogy a B. Kft.-nek az I. r. alperes tulajdonában álló üzletrésze milyen arányban tartozik az I. és II. r. alperesek házastársi vagyoni közösségéhez azt kellett figyelembe venni, hogy milyen mértékű volt az a szerzés, amely a házassági életközösség ideje alatt történt, illetve, hogy mekkora gyarapodás következett be a házassági életközösség megszakadását követően. A B. Kft. induló vagyonaként 196 300 000 Ft vehető figyelembe. Az életközösség megszakadásakor az egyéni cég 123 938 000 Ft vagyonnal rendelkezett, ami a kft. induló vagyonának 63%-át teszi ki. A Kft. 20 000 000 Ft jegyzett tőkéjéből tehát 12 600 000 Ft az, ami a házastársi vagyoni közösség részeként vehető figyelembe, ezért tehát a II. r. alperest a Csjt. 27. § (1) bekezdése folytán megillető

üzletrész értéke 6 300 000 Ft, a további 13 000 700 Ft értékű üzletrészt az I. r. alperes vagyonába tartozik.

A B. Kft. és a BB. Kft. egyesülése során az egyes kft.-k-ben lévő üzletrészek névértékének az összegzése történt meg. Az egyesülést követően ifj. B.S. 5 000 000 Ft névértékű üzletrésszel rendelkezett, míg a Csjt. 27. § (1) bekezdése szerint az I. r. alperest 28 700 000 Ft, a II. r. alperest pedig 21 300 000 Ft névértékű üzletrész illette meg.

A 2014. október 17-én létrejött okiratba foglaltan tehát az I. r. alperes 21 300 000 Ft névértékű üzletrész erejéig rendelkezett a házastársi vagyontörség szabályainak megfelelően, az ezt meghaladó 3 700 000 Ft névértékű üzletrésznek a II. r. alperes által történt megszerzése nem jogszabályon, hanem kizárólag az érintettek szerződésén alapult.

A Ptk. 120. § (2) bekezdésére és a hozzátartozói viszonyra tekintettel vélelem szól amellet, hogy a II. r. alperes szerzése ingyenesen történt, és sem a megállapodásból nem derült ki ezzel ellentétes értelmű szándék, sem az alperesi oldal nem hivatkozott ilyenre. Ennek eredményeként az elsőfokú bíróság a 3 700 000 Ft névértékű üzletrész vonatkozásában találta megállapíthatónak azt, hogy a II. r. alperes tulajdonszerzését eredményező szerződés, a felperesi követelés kielégítési alapjának az elvonását eredményezte. Ezért tehát ez a 3 700 000 Ft névértékű üzletrész, ha a II. r. alperes tulajdonában áll, akkor köteles türni azt, hogy a felperes azt érintően, végrehajtás útján kielégítést keressen. A II. r. alperes azonban elidegenítette ezt az üzletrészt, így annak értékével helytállni tartozik.

Azt, hogy ez a helytállási kötelezettsége milyen érték vonatkozásában áll fenn, az elsőfokú bíróság az általa hivatkozott Kúria ítéletben írtak alapján úgy állapította meg, hogy a vagyontárgynak az igényérvényesítés időpontjában fennálló értékéig köteles helytállni a II. r. alperes a jogosultnak járó összeg megtérítéséért.

A felperes 130 000 000 Ft összegben határozta meg a B. Kft. üzletrészenek az értékét. Az I.-II. r. alperesek vitatták ezt a kalkulációt, a felperes viszont nem bizonyította ezt az állítását. Mivel az üzletrész tényleges értékének a meghatározása a felperes terhére esett, aki azonban az erre vonatkozó tájékoztatás ellenére nem indítványozott szakértői bizonyítást, így a perben nem volt meghatározható az, hogy a II. r. alperes által átruházott üzletrész ténylegesen milyen értéket képvisel, ezért nem volt meghatározható a II. r. alperes helytállásának a mértéke sem. Elsőfokú bíróság ezért a II. r. alperessel szembeni keresetet elutasította.

A felperesnek a IV. r. alperessel szembeni kereset alaposságához a rosszhiszemű vagy ingyenes szerzést lett volna szükséges bizonyítania.

A perben rendelkezésre álló adatok nem utaltak arra, hogy a IV. r. alperesnek bármilyen ismerete lett volna arról, hogy az I. r. alperesnek a felperes felé tartozása áll fenn, illetve, hogy a megszerzett üzletrész ennek a tartozásnak a fedezetét jelenteni, ezért a IV. r. alperes rosszhiszeműsége nem állapítható meg.

A IV. r. alperes szerzése nem volt ingyenes sem, mivel az üzletrészek ellenértékét az általa nyújtott kölcsön jelentette, a visszafizetés teljesítése történt meg az üzletrészek átruházásával.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperesnek a IV. r. alperessel szembeni igényét sem találta alaposnak.

A pereszes felperest az 1952. évi Pp. 78. § (1) alapján kötelezte az alpereseknek a perrel felmerült költsége (a jogi képviselő munkadíját, a IV. r. alperes által előlegezett tanúdíjat is magában foglaló) perköltsége megfizetésére.

A felperes a fellebbezésében elsödlegetesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, - a kereseti kérelmének helyt adva - annak a megállapítását kérte, hogy az I. és II. r. alperesek között 2014. október 17. napján létrejött, az üzletrészen fennálló tulajdonjogot elismerő okirat fedezetelvonó jellegű, ezért a felperes irányában relatíve hatálytalan, valamint az I., II. r. alperesek és a IV. r. alperes között 2017. augusztus 3-án létrejött üzletrész átruházási szerződés is

fedezetelvonó jellegű, ezért a felperes irányában relatíve hatálytalan. Kérte a II.r. alperes kötelezését az általa megszerzett üzletrész értékéig történő helytállásra, a IV. r. alperes kötelezését pedig annak tűrésére, hogy a felperes az üzletrészre végrehajtási eljárást vezessen, és igényét abból elégítse ki.

Másodlagosan - abban az esetben, ha a bizonyítás hiányosságai nem pótolhatók - az 1952. évi Pp. 252. § (2) bekezdése alapján kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására utasítását. Kérte az alperesek kötelezését a perköltsége megfizetésére.

Az I. és II. r. alperesek közötti megállapodás vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a felek ellentmondó nyilatkozatokat tettek az együtt-, illetve különélésük időpontjáról. A tanúvallomások - amely tanúkat az elsőfokú bíróság az alperesi képviselő indítványára hallgatott meg, és többségük az I. r. alperes szomszédja, vagy munkatársai voltak - alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felek életközössége 2004. év végén megszakadt, és a tanúk többsége szerint 2012-ig az I. r. alperes külön háztartásban élt.

Ezzel szemben a fellebbezésben közölt, hivatalból rendelkezésre álló információk alapján a közös családi ház építési engedélyének megkérése, illetve a házastársak részéről a közös tulajdonszerzés 2010. évben történt.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ezekre az adatokra is tekintettel nem értékelte megfelelően a tanúvallomásokat.

A felek helyreállított életközössége 2015. évben ismételtén megszakadt.

Az I. és II. r. alperesek között 2014. október 17-én létrejött, az üzletrészen fennálló tulajdonjogot elismerő okirat a házassági együttélés ideje alatt, de már az I. r. alperessel szemben folyamatban lévő ellenőrzésről való tudomásszerzést követően keletkezett.

Hangsúlyozta, hogy az I. r. alperes 2006-ban alapította a B. Kft.-ét, amikor már külön élt a feleségétől, a 2014-ben kelt okirat szerint azonban a II. r. alperes 50%-ban tulajdonának tekinti az életközösség megszakadása idején alapított társaság vagyonát is.

Fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a megállapodás célja fedezetelvonás volt.

Sérrelmezte az elsőfokú bíróságnak az I. és IV. r. alperesek ügyletei vonatkozásában hozott döntését is.

Továbbra is azt állította, hogy az alperesek által hivatkozott kölcsönszerződés nem jött létre, ezért a IV. r. alperes részére történt üzletrész átruházás ingyenesnek minősül.

Összegezte a kölcsönszerződés létrejöttével, a pénzmozgás esetleges módjával kapcsolatos kétségeit:

1.) A kölcsönszerződésről készült okirat ellentmondásosan tünteti fel a hitelező személyét, a szerződő fél kiléte csupán az I. és IV. r. alperesek nyilatkozatai, valamint az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomása alapján állapítható meg.

2.) A kölcsönszerződés 5. pontjában a szerződő felek egy biztosítéki szerződés megkötéséről is rendelkeztek, az elsőfokú bíróság azonban teljesen figyelmen kívül hagyta azt, hogy ez a szerződés az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomása szerint nem jött létre.

3.) Az alperesek által becsatolt fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem kelte 2017. augusztus 1., ugyanakkor a megjegyzés rovatban a közjegyző a kérelem beadásának napjaként 2017. augusztus 7-ét tüntette fel. A csatolt iratok alapján az üzletrész átruházása céljából 2017. augusztus 3-án került sor a taggyűlés összehívására, és az átruházás is megtörtént 2017. augusztus 3-án.

4.) Az elsőfokú ítélet indokolásában írtak szerint sem állt a perben hitelt érdemlő bizonyíték a IV. r. alperes által állítólag nyújtott összeg származásáról, esetleges banki felvételéről, átutalásáról.

Az I. r. alperes sem mutatott hitelt érdemlő dokumentációt a pénzösszeg felhasználásáról, annak a cég könyvelésébe történő bevezetéséről. Álláspontja szerint K. vállalkozással összefüggésben becsatolt iratok és a tanúvallomás nem bizonyítja kétséget kizáróan azt, hogy a IV. r. alperes által nyújtott kölcsön került felhasználásra. Megjegyezte, hogy az I. r. alperes üzleti körben közismerten vagyonos ember hírében állt.

Az elsőfokú bíróságnak ezért megalapozatlanok a kölcsönszerződés létrejöttével kapcsolatos megállapításai.

Sérelmezte az elsőfokú bíróságnak az üzletrész értékének meghatározásával kapcsolatos döntését is. A felperes a 2018. május 29-én kelt nyilatkozatában - a cégnyilvántartásban valamint a N. rendszerében rendelkezésre álló legutóbbi bevallások mérleg adatain, a beszámolóban szerepeltetett és az alperes által közölt adatokon alapuló - számítások alapján levezette, hogy az üzletrész értéke 130 000 000 Ft. Ezt a számítást az alperesi oldal vitatta.

Mivel a felperes az üzletrész értékét a cég beszámolóiban rögzített adatok alapján határozta meg, a cég pedig az ott közölt eszközeit maga értékeli, ennek az értékelésnek pedig a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3)-(4) bekezdései szerint valósnak, bizonyíthatónak kell lennie, ezért a felperesnek nem kellett bizonyítani az adatok hitelességét.

Állította, hogy az 53. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldalán rögzített, az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott tájékoztatás nem tartalmazta a szakértői bizonyítás szükségességére való figyelmeztetést, ezért annak elmulasztása nem értékelhető a terhére.

Az 1952. évi Pp. 3. § (3), 177. § (1) és (3) bekezdései szerint a bíróság köteles a bizonyítás terhét viselő fél tudomására hozni, ha szükségesnek látja valamely tény megállapításához a szakértői bizonyítást, és tájékoztatnia kell a felet a szakértői díj előlegezésének és viselésének a szabályairól is. Csak ezek ismeretében kerül a fél abba a helyzetben, hogy esetleg indítványt tegyen a szakértő kirendelésére.

Amennyiben a szakértői bizonyítás a tájékoztatás hiányára visszavezethető okok miatt maradt el, akkor ez olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú eljárás megismétlését teszi szükségessé.

Az I. és II. r. alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

Arra hivatkoztak, hogy a perbeli adatok alapján megállapítható, hogy az I. r. alperes az üzletrésztulajdon mögött található vagyonelemek jelentős részét az I. és II. r. alperesek házassági élet- és vagyonközösségének fennállása alatt szerezte. A II. r. alperes üzletrész tulajdonszerzése ezért a Csjt. 27. §-án alapult, vagyis fogalmilag kizárt a fedezetelvonó jelleg.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte az alperesek különélését bizonyító egykori munkatársak és szomszéd tanúvallomásait. A 73. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt öt személy tanúvallomása egymást erősíti, miszerint 2012-ig, az adótartozás keletkezésének időpontjában is az alperesek külön éltek.

Kérték, hogy az ítélet tábla az 1952. évi Pp. 235. § (1) bekezdése alapján rekessze ki a bizonyítékok köréből azt a felperesi hivatkozást, miszerint az alperesek 2010-ben közös családi ház építési engedélyt kértek, mivel a felperes 2010 óta ismeri ezt az adatot a 2003. évi XCII. törvény 3. számú melléklete szerinti adatszolgáltatás alapján, az elsőfokú eljárásban mégsem hivatkozott rá.

Megjegyezték, hogy ez a határozat egyébként éppen az I. és II. r. alperesek különélését bizonyítja, hiszen azt eltérő címre - az alperesek tényleges lakcímére - kellett kézbesíteni.

Tévesnek tartották azt a felperesi hivatkozást, miszerint a B. Kft. alapítására az alperesek különélése időszakában került sor. A cégnyilvántartás adatai igazolják, hogy a B. Kft. egy jogutódlási láncolat eredményeként jött létre, vagyónának jelentős részét az I. r. alperes olyan időpontban szerezte meg, amikor házassági élet- és vagyonközösségben élt a II. r. alperessel.

Egyetértettek a IV. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekkel. Az elsőfokú bíróság által okszerűen mérlegelt bizonyítékok közül kiemelték az I. r. alperes volt cégének, a K. könyvvizsgálója által hitelesített okiratokat, amelyek igazolják, hogy az I. r. alperes, mint magánszemély átadta a IV. r. alperestől kölcsönként összeget a cég ügyvezetőjének a társaság fejlesztése érdekében. A felperes az elsőfokú eljárásban nem tett észrevételt a csatolt okiratok

tartalmával, bizonyító erejével összefüggésben. A pénzmozgás és a pénz felhasználása bizonyítva lett az elsőfokú eljárásban.

Az I. és II. r., valamint a IV. r. alperesek közötti üzletrész adásvételi szerződés fedezetelvonó jellege ezért nem volt megállapítható, az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el e részében is a felperes keresetét.

Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság többször is felhívta a felperes figyelmét a szakértői bizonyítás szükségességére, a felperes nem vonta kétségbe az alperes által az érdemi észrevételében felvázolt, különböző - az üzletrész értékének meghatározását célzó - módszereket, bizonyítási indítványt azonban nem terjesztett elő. Álláspontjuk szerint a felperes az elsőfokú eljárásban elmulasztott eljárási cselekményt a másodfokú eljárásban már nem pótolhatja.

A IV. r. alperes az ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperesnek a másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perbeli adatok helyes, és az ítélet indokolásában részletesen kifejtett mérlegelésével állapította meg az I. és IV. r. alperes közötti kölcsönszerződés létrejöttét, a teljesítést, a kölcsönszerződés hatályosulásának pedig nem volt feltétele a biztosítéki szerződés létrejötte. A IV. r. alperesi cég könyvelésének esetleges hiányosságai nem alapozzák meg a felperes kereseti tényállításait. A IV. r. alperes a könyvelésben rögzítésre kerülő alapbizonylatot, számlát a perben bemutatta, és ezt (az egyéb bizonyítékkal együtt) az elsőfokú bíróság elfogadta a tényleges pénzmozgás forrásának az igazolásaként.

Előadta, hogy a kölcsönszerződés megkötésére évközben került sor, ezért az üzletrész értékének meghatározására a felperes által hivatkozott, december 31-ei állapotot tükröző mérlegadatok nyilvánvalóan nem lehetnek alkalmasak.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság többször adott tájékoztatást a bizonyítási teherről, a nem teljesítés jogkövetkezményeire is felhívta a figyelmet. A IV. r. alperes jogi képviselője a tárgyaláson többször is jelezte, hogy a felperes nem tett eleget a bíróság által előírt kötelezettségeinek, nem terjesztett elő bizonyítási indítványt. Az elsőfokú bíróság az 53. sorszámú jegyzőkönyvben arra is felhívta a felperes figyelmét, hogy szakértői bizonyítás is szükséges lehet az üzletrész értékének a meghatározásához.

Az I.-II. r. alperesek az ítélet tábla felhívására a 6. sorszámú beadványukban bejelentették, hogy a B. Kft.-ben a II. r. alperes által tulajdonolt üzletrész 2017. augusztus 3-i forgalmi értékét 20-25 000 000 Ft-ra becsülik.

Ennek indokaként előadták, hogy az üzletrész forgalmi értékének megállapítására önmagukban nem alkalmasak a beszámolóban szereplő adatok. Az egyes vagyonelemeket ugyanis a piaci értékük szerint kell minősíteni, és figyelemmel kell lenni az adott társaság kötelezettségeire, eredményeire, és egyéb, nem számszerűsíthető, a számvitel körén kívüli tényekre, mint például a piacon betöltött szerepe, a közgazdasági környezet módosulása stb.

A vagyonelemek piaci értékelése körében előadták, hogy a B. Kft. 2016. évi beszámolója szerint 92 991 000 Ft könyv szerinti értékkel bíró tárgyi eszközzel rendelkezett. Ezeket 2012-ben és 2017-ben is értékesíteni szeretne volna, azonban 2017-ben a ..., V. u. 6. szám alatti építményre csupán egy 35 000 000 Ft-os vételi ajánlat érkezett, amit a cég nem fogadott el. Erre tekintettel a cég tárgyi eszközeinek piaci értékét 42 000 000 Ft-ban tartották megállapíthatónak.

Előadták, hogy a B. Kft. maga előtt görgetett olyan követeléseket, amelyeknek a megtérülési esélye 0 Ft volt. Ezeknek a 2017. augusztus 3-án kimutatott összege 40 911 023 Ft volt. A reálisan érvényesíthető követelés-állomány piaci értéke azonban - arra tekintettel, hogy a kötelezettek nagy része felszámolás alatt áll, illetve már törölt cég - 0 Ft-ra tehető.

A B. Kft. jellemző készletállományának értéke 10 000 000 Ft volt, ennek piaci értékét is 10 000 000 Ft-ban jelölte meg.

A B. Kft. jellemző pénzeszköz-állománnyal 84 000 000 Ft volt, amelynek a piaci értékét szintén 84 000 000 Ft-ban tartották elfogadhatónak.

Mindezeknek a vagyonelemeknek a 2017. július 3-i piaci értéke tehát 136 000 000 Ft.

Ezzel szemben a B. Kft. 2014-2016 év közötti jellemző kötelezettség állománya 90 000 000 Ft volt. A cégérték tehát $136\,000\,000\text{ Ft} - 90\,000\,000\text{ Ft} = 46\,000\,000\text{ Ft}$, amely 2017. augusztus 3-án a 100%-os üzletrész-tulajdon piaci értékét jelenti.

Hivatkoztak arra, hogy a számvitelen kívüli egyéb, az üzletrész értéket befolyásoló tényező például az, hogy a B. Kft.-nek a 2006-tól 2010 közötti, dinamikus növekedés időszakát egy jelentős piacvesztés követte 2010. -

2017. évek között. A társaság értékesítési árbevétele és üzemi eredménye a felperes által tételesen rögzített 2006. - 2016. évi adatok szerint folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott, ami azt jelenti, hogy a kft. az üzletágból kiszorult.

Utaltak arra, hogy a társaságnak a dinamikus korszakában 15-20 üzletből álló bolthálózata volt, amelyek száma 2017-re egyre esett vissza. Az üzletek megszüntetésén túl értékesítésre került a vágóhíd és a hűtőház is.

A piaci szereplők a vételár kialakítása során az eredményteremtő képességen kívül számolnak azzal is, hogy például az adóhatóság öt évre visszamenőleg végezhet ellenőrzést, és ha ennek során rendszerszintű hiba kerül feltárássra, az gyakorlatilag a végrehajtáson, illetve a felszámoláson keresztül akár a társaság megszüntetését is eredményezheti.

A 2017. évi piaci érték meghatározását befolyásolták azok a kormányzati döntések is, amelyek kötelező béremelést hirdettek meg, és ez a gyenge jövedelemtermelő képességgel bíró társaságok értékét negatívan befolyásolta.

Mindezeket az adatokat és körülményeket értékelve a II. r. alperesnek a Csjt. alapján nevére került üzletrésze piaci értékét annak értékesítése időpontjában 20-25 000 000 Ft közötti összegben határozták meg.

A fellebbezés részben alapos.

Az ítélet tábla a jelen ügyben még alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 253. § (3) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül.

A felperes a fellebbezésében továbbra is vitatta az I. és IV. r. alperes közötti kölcsönszerződés létrejöttét, arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés megkötését a szerződés létrejöttével, a pénz mozgásával kapcsolatos körülmények nem megfelelő értékelésével állapította meg, ezt a megállapítását a bizonyítékok nem támasztják alá.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ebben a körben széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, az ennek eredményeként a rendelkezésére álló bizonyítékokat, adatokat - köztük szinte valamennyi, a fellebbezésben megismételt tény, körülményt - helyesen, okszerűen értékelve, megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az alperesek által hivatkozott kölcsönszerződés 2011. február 14. napján létrejött.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában e körben kifejtettekkel egyetértett, azokat megismételni nem kívánja.

Az elsőfokú bíróság által az ítélet indokolásában nem értékelt azon egyetlen felperesi hivatkozással (73. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített felperesi nyilatkozat) szemben, miszerint a kölcsönszerződés létrejöttét megkérdőjelezi az, hogy a felek az abban hivatkozott biztosítéki szerződést nem kötötték meg, az ítélet tábla egyetértett a IV. r. alperes jogi képviselőjének a 75. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán található, valamint a fellebbezési ellenkérelmében is

megismételt álláspontjával, miszerint a biztosítéki szerződés megkötése nem volt feltétele a kölcsönszerződés létrejöttének, annak hiányából ezért nem lehet a kölcsönszerződés létre nem jöttére következtetni.

A felperes a fellebbezésében az I. és II. r. alperesek közötti jogügyletet továbbra is fedezetelvonónak tekintette, csupán arra a tényre hivatkozva, hogy a II. r. alperes az I. r. alperestől való különélése időszakában alapított B. Kft. üzletrészei 50%-ának a tulajdonjogát az I. r. alperessel szembeni adóellenőrzési eljárásról való tudomásszerzést követően szerezte meg. Vitatta az I. és II. r. alperesek különélésének a végső időpontját is, azt 2010. évben jelölte meg.

Az ítéletábra egyetértett az I. és II. r. alpereseknek azzal az álláspontjával, miszerint a közös családi ház építési engedélyének 2010-ben történt megkérésére - amely tény a felperes szerint azt igazolja, hogy akkor már helyreállt az I. és II. r. alperesek között a házastársi élet- és vagyonközösség -, mint új tényre, bizonyítékra a felperes az 1952. évi Pp. 235. § (1) bekezdése szerint már nem hivatkozhatott.

Az egyéb rendelkezésre álló adatokat pedig az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte, megalapozottan határozta meg az I. és II. r. alperesek házastársi élet- és vagyonközössége fennállásának az időszakát.

Az I.-II. r. alperesek nem fellebbezték az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, miszerint az életközösség megszakadásának az időpontjától a B. Kft. létesítéséig az egyéni cégben bekövetkezett vagyongyarapodás nem képezi részét a házastársi vagyonközösségnek (ítélet 10. oldal 2. bekezdés), és azt sem, hogy az elsőfokú bíróság által ebből levezetett számítás szerint 3 700 000 Ft névértékű üzletrész esetében megállapítható az, hogy a II. r. alperes szerzését eredményező szerződés a felperesi követelés kielégítési alapjának az elvonását eredményezte. A számítás módját a felperesi fellebbezés sem érintette.

Ebből következően az elsőfokú bíróságnak mind a részbeni fedezetelvonó jellegre, mind ennek a következtében alkalmazandó számításra levont jogkövetkeztetése a másodfokú eljárásban is irányadó volt, az alább kifejtettekre is figyelemmel.

Az ítéletábra álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság tévesen utasította el bizonyítottság hiánya miatt a II. r. alperessel szembeni keresetet.

A felperes a perben az adós cégirataira, mérlegadataira, bevallásaira hivatkozva következetesen 65 000 000 Ft-ban jelölte meg a II. r. alperes által megszerzett üzletrésznek az értékesítés időpontjában fennálló értékét. Az alperesek ezt az értéket vitatták. Az 51. sorszámú előkészítő iratukban a IV. rendű alperes üzletrész-szerzése gazdasági indokoltságának az alátámasztásaként fejtették ki, hogy a felperes által a könyvszerinti értéken végzett üzletrész-érték számítás miért nem tükrözi a tényleges piaci viszonyokat, és helyesebbnek tartották az ott hivatkozott módszerekkel végzett értékelést, amelyek álláspontjuk szerint azt igazolják, hogy az üzletrészek névértéken történő megszerzése a IV. rendű alperes részéről gazdaságilag racionális döntés volt. Azt azonban határozottan nem jelölték meg - az elsőfokú bíróság erre nem hívta fel őket -, hogy ők üzletrész értékét milyen összegben határozzák meg.

Az elsőfokú bíróság a 39., majd az 53. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben ismételten tájékoztatta a felperest arról, hogy őt terheli a bizonyítási kötelezettség abban a kérdésben, hogy a perbeli üzletrész értéke 130 000 000 Ft. Jelezte azt is, hogy ehhez szakértői eljárás is szükséges lehet. A tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt III. számú végzésében pedig felhívta a feleket, hogy az ügyre vonatkozó további nyilatkozatokat, bizonyítási indítványokat 15 napon belül terjesszék elő. Figyelmeztette őket, hogy ennek hiányában a bíróság az 1952. évi Pp. 141. § (2) és (6) bekezdéseinek megfelelően, a rendelkezésre álló adatok alapján hozza meg a határozatát.

Az elsőfokú bíróság azonban nem értékelte a rendelkezésére álló perbeli adatokat akkor, amikor a felperesnek a II. r. alperessel szembeni keresetét bizonyítatlanságra hivatkozva elutasította.

A perben ugyanis a felperes által megjelölt 130 000 000 Ft-os összegben túl ismert volt az, a felperes által vitatott adat is, miszerint az I. és II. r. alperesek (álláspontjuk szerint gazdaságilag racionális döntéssel) az üzletrészüket névértéken (50 000 000 Ft értékben) ruházták át a IV. r. alperesre.

Az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárásban nem hívta fel az alpereseket arra, hogy a felperes által megjelölt összeg általános vitatásán túl konkrétan jelöljék meg, hogy szerintük milyen értéket képviseltek az üzletrészek 2017. augusztusában, azaz ebben a körben nem határolta be az eljárás kereteit. Az ítélet tábla - ezt pótolva - hívta fel az I.-II. r. alperest nyilatkozattételre. Az I.-II. r. alperesek a 6. sorszámú beadványukban mérleg- és gazdasági adatokkal alátámasztva, részletesen megindokolták, hogy a II. r. alperesnek a B. Kft.-ben tulajdonolt üzletrésze forgalmi értékét 2017. augusztus 3-án miért 20-25 000 000 Ft-ra becsülik.

A felperes a perben következetesen azt az álláspontot képviselte, hogy a perbeli üzletrész értéke egyenlő a mérleg adatok és bevallások alapján kiszámítható könyvszerinti értékkel.

Az ítélet tábla ezzel szemben egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, miszerint a II. r. alperes helytállási kötelezettségével érintett üzletrész értékének a meghatározásánál a „tényleges érték” nem azonos sem az üzletrész könyvszerinti értékével, sem feltétlenül a névértékkel.

A felperes az elsőfokú bíróság által a bizonyítási teherről nyújtott többszöri tájékoztatás ellenére más módon nem kívánta alátámasztani az álláspontját: szakértői bizonyítást nem indítványozott sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében, még az I.-II. r. alperesek 6. sorszámú előkészítő iratának az ismeretében sem. A másodfokú tárgyaláson tett indítványa pedig (mivel az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségét nem szegte meg és a felperes az elsőfokú eljárásban indítványt nem tett), mint elkésetten előterjesztett az 1952. évi Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében már nem volt teljesíthető.

Az ítélet tábla ezért az első- és másodfokú eljárásban rendelkezésére álló adatok alapján (az üzletrész adásvételi szerződésben meghatározott vételár, az I.-II. r. alperesek által a 6. sorszámú beadványban megjelölt adatokon alapuló számítás, illetve a felperes keresetében megjelölt érték) a II. r. alperes tulajdonában álló, értékesített üzletrész 2017. augusztusában fennálló forgalmi értékét a névérték összegében, 25 000 000 Ft-ban állapította meg, és az elsőfokú bíróság által az ítélet indoklásában levezetett, nem fellebbezett számítási mód alkalmazásával a II. r. alperes helytállási kötelezettségét 3 700 000 Ft-ban határozta meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:120. § (4) bekezdése alapján. A II. r. alperes szerzése ugyanis ingyenes, ám jóhiszemű volt, ugyanakkor az üzletrész átruházásakor már tudomással bírt az I. r. alperest terhelő fizetési kötelezettségről, illetve arról, hogy az üzletrész átruházásával ennek a kötelezettségnek a fedezetét vonja el, tehát az átruházásra rosszhiszeműen került sor. Helytállási kötelezettsége ezért a fentebb kifejtettek szerint megállapítható.

Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdésének az alkalmazásával részben megváltoztatta, és - a felperes pontosított keresete szerint - megállapította, hogy az I. és II. r. alperesek között 2014. október 17-én létrejött, üzletrészen fennálló tulajdonjogot elismerő okirat részben, 3 700 000 Ft erejéig fedezetelvonó jellegű, és ebben a részében a felperes irányában hatálytalan.

Kötelezte a II. r. alperest, hogy 3 700 000 Ft összeg erejéig álljon helyt a felperesnek az I. r. alperessel szembeni, 421 178 381 Ft összegű követelésének a fedezeteként.

Az érdemi döntés részbeni megváltoztatása folytán a felperes a 130 000 000 Ft erejéig követelt helytállásra kötelezés iránti keresete alapján 2,8%-ban vált pernyertessé. A felperes személyes illetékmentességére tekintettel feljegyzett 1 500 000 Ft kereseti illetékből ezért 42 000 Ft kereseti eljárási illeték felhívásra, az állam javára történő megfizetésére az e részben pervesztesnek minősülő I. és II. r. alperesek kötelesek az 1952. évi Pp. 81. § (1) és 82. § (1) bekezdése szerint,

egyetemlegesen. A különbözetként jelentkező 1 458 000 Ft illeték pedig az állam terhén marad a jelen eljárásban még alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében.

A másodfokú döntés eredményeként a felperes elenyésző arányban vált pernyertessé az elsőfokú eljárásban. Az elsőfokú bíróság a felperes által az alpereseknek fizetendő, a jogi képviselőjük ügyvédi munkadíjából álló perköltsége összegét mérlegeléssel, a jogi képviselők által a perben kifejtett ügyvédi tevékenység figyelembevételével állapította meg. Az ítéletábra álláspontja szerint a felek pernyertességének-pervesztességének minimális mértékben megváltozott aránya nem indokolta a nagyobb részben pervesztes felperes által fizetendő perköltségnek az elsőfokú bíróság által megállapított összege mérséklését, ezért az ítéletábra egyebekben - közte a felperest az I. és II. r. alperesek perköltsége viselésére kötelező ítéleti rendelkezést is - helybenhagyta.

A felperes a másodfokú eljárásban is 2,8%-ban lett pernyertes, ezért a fellebbezésén feljegyzett 2 500 000 Ft fellebbezési eljárási illetékből az e részben pervesztesnek minősülő I. és II. r. alperesek 70 000 Ft-ot kötelesek egyetemlegesen megfizetni felhívásra az államnak.

A nagyobb részben pervesztes felperes pedig az 1952. évi Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alpereseknek a másodfokú eljárással felmerült, a jogi képviselőjük ügyvédi munkadíjából álló perköltségét is. Ennek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja, (5)-(6) bekezdései alkalmazásával, mérlegeléssel, a jogi képviselők által kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló módon, az I. és II. r. alperesek vonatkozásában nettó 300 000 Ft, míg a IV. r. alperes részére nettó 250 000 Ft összegben határozta meg, amelynek az 1952. évi Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti határidőben történő megfizetésére kötelezte a felperest.

Debrecen, 2019. november 28.

Dr. Görög Attila sk a tanács elnöke, Cógoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró